

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет східної і слов'янської філології

(назва факультету)

Кафедра східної і слов'янської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і практика перекладу з польської мови

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>	(шифр і назва)
спеціальність	<u>035 Філологія</u>	(шифр і назва)
спеціалізація	<u>035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська</u>	(назва)
освітній рівень	<u>другий (магістерський)</u>	(бакалавр, магістр)
освітня програма	<u>Сучасні філологічні студії (польська мова і друга іноземна мова): лінгвістика і перекладознавство</u>	(назва)
статус дисципліни	<u>Нормативна</u>	(нормативна чи вибіркова)

Форма здобуття освіти денна
Навчальний рік 2023/2024
Семестри I, II
Кількість кредитів ECTS 4
Мова навчання Українська, польська
Форма підсумкового контролю іспит

Розробник: к. ф. н., доц. Сидяченко Н.Г.

Схвалено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології
протокол № 17 від «08» червня 2023 року

Завідувач кафедри

східної і слов'янської філології

(підпис)

(О.Р. Валігура)

(прізвище, ініціали)

Схвалено на засіданні вченої ради факультету східної і слов'янської філології
протокол № 12 від «12» червня 2023 року

Голова вченої ради факультету

(підпис)

(С. В. Сорокін)

(прізвище, ініціали)

1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Курс «Теорія і практика перекладу з польської мови» розроблений для студентів-магістрантів першого року навчання (I-II семестр). Мета викладання пропонованої дисципліни в лінгвістичному вищому навчальному закладі полягає в забезпеченні поглибленого вивчення та систематизації типологічних ознак теорії та практики перекладу з польської мови на українську мову та з української мови на польську мову. Протягом вивчення курсу у студентів формуються професійні уміння та навички перекладу на базі отриманих теоретичних знань.

Метою курсу є формування базових теоретичних знань з перекладу в його нормативному аспекті та певних навичок і вмінь перекладацької діяльності з акцентуванням на сфері бізнесу, які б забезпечили вірний вибір перекладацької стратегії, що обумовлена професійними потребами. Враховуючи практичну спрямованість курсу, який шляхом співставлення явищ польської мови з особливостями рідної мови має сприяти формуванню у студентів «відчуття» іноземної мови, а також розкрити особливості побудови мовлення цією мовою.

У результаті вивчення цього курсу студент повинен:

знати:

- сутність перекладу як акту комунікації;
- універсальні проблеми перекладу;
- труднощі польсько-українського перекладу системномовного характеру;
- типові труднощі польсько-українського перекладу позамовного характеру;

уміти:

- враховувати у процесі перекладу референтне, прагматичне та інтралінгвальне значення лексем;
- уникати буквалізму в перекладі усталених словосполучень та фразеологізмів;
- уникати фальшивих друзів перекладача;
- здійснювати прийоми конкретизації та генералізації у процесі перекладу;
- застосовувати прийоми опущення, заміни, доповнення та компенсації;
- дотримуватись стильових норм у процесі перекладу текстів різних стилів та жанрів;
- враховувати позамовні чинники, пов'язані з культурою, звичаями, історією, релігією тощо комунікативних спільнот;

володіти навичками:

- уважності й підозріливості до пасток польсько-українського перекладу;
- застосування функціональних еквівалентів у перекладі;
- створення за необхідності доповнень і коментарів у тексті;
- застосування професійних перекладацьких прийомів трансформацій, модернізації, архаїзації тексту тощо;
- креативності, зокрема при перекладі образних засобів, оказіонаїзмів, ідіом, безеквівалентної лексики;
- дотримання стильових норм цільової мови перекладу;
- користуватися всіма необхідними допоміжними джерелами в процесі перекладу.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 4 кредити ЄКТС; 120 годин, у тому числі:

лекції	– <u>12 год.</u>
семінарські	– <u>0 год.</u>
практичні заняття	– <u>48 год.</u>
консультації	– <u>0 год.</u>
самостійна робота	– <u>60 год.</u>

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

Успішне опанування усіх обов'язкових компонент, передбачених освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

4. Анотація навчальної дисципліни:

галузь знань:	03 Гуманітарні науки
спеціальність:	035 Філологія
спеціалізація:	035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська
освітній рівень:	другий (магістерський)
компонент ОП:	навчальна дисципліна
назва дисципліни:	Теорія і практика перекладу з польської мови
код навчальної дисципліни:	ОК 2
статус дисципліни:	нормативна
курс:	I
навчальний рік:	2023-2024
семестр:	I-II

Мета. Курс навчальної дисципліни «Теорія і практика перекладу з польської мови» передбачає поглиблене вивчення проблем польсько-українського перекладу, що мають універсальний характер, але пов'язані саме з відмінностями систем польської і української мови: різниці в референтному, прагматичному та інтралінгвальному значенні лексем; своєрідність усталених словосполучень та фразеологізмів; наявність фальшивих друзів перекладача; різниця і специфіка стильових норм, термінологічної системи тощо, а також специфіка культури, звичаїв, історії, релігії тощо комунікативних спільнот як позамовних факторів, що впливають на переклад.

Завдання (навчальні цілі). Полягають у тому, щоб закріпити в магістрів навички та уміння здійснювати прийоми конкретизації та генералізації, опущення, заміни, доповнення, компенсації, необхідні кожному професійному перекладачеві. Навчити уважності й підозрливості до пасток польсько-українського перекладу; застосування функціональних еквівалентів у перекладі; модернізувати та архаїзувати мову; бути креативним, зокрема при перекладі образних засобів, оказіонаїзмів, ідіом, безеквівалентної лексики; дотримання стильових норм цільової мови перекладу; користуватися всіма необхідними допоміжними джерелами в процесі перекладу.

Зміст навчальної дисципліни розрахований на два семестри, розкривається у двох модулях:

Модуль 1: «Універсальні проблеми перекладу»

Змістовий модуль 1. Універсальні проблеми перекладу (кількість тем – 11).

Модуль 2: «Види перекладу. Особливості перекладу текстів різних стилів і жанрів».

Змістовий модуль 1. Види перекладу (кількість тем - 3).

Змістовий модуль 2. Особливості перекладу текстів різних стилів і жанрів (кількість тем - 11).

Тривалість:

I семестр: 2 кредити ЄКТС, 15 тижнів, 2 годин на тиждень.

II семестр: 2 кредити ЄКТС, 15 тижнів, 2 годин на тиждень.

Оцінювання:

I семестр: поточне оцінювання, підсумковий модульний контроль – 1 модульна контрольна робота, підсумковий контроль – іспит.

II семестр: поточне оцінювання, підсумковий модульний контроль – 1 модульна контрольна робота, підсумковий контроль – іспит.

5. Завдання (навчальні цілі):

Основні завдання навчальної дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей:

інтегральної компетентності (ІК):

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, і характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальних компетентностей (ЗК):

- **ЗК 1.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК 2.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- **ЗК 3.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК 4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК 5.** Здатність працювати в команді та автономно.
- **ЗК 6.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- **ЗК 7.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК 8.** Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- **ЗК 9.** Здатність до адаптації та дій у новій ситуації.
- **ЗК 10.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- **ЗК 11.** Здатність до проведення досліджень на належному рівні.
- **ЗК 12.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- **ЗК 13.** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях у змінних умовах..
- **ЗК 15.** Уміння вести наукові й професійні дискусії польською та другою іноземною мовою, аргументовано й коректно переконувати інших учасників групових процесів.

фахових компетентностей (ФК):

- **ФК 3.** Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- **ФК 4.** Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого і літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- **ФК 6.** Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- **ФК 7.** Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- **ФК 8.** Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
- **ФК 9.** Здатність до застосування на практиці знань про соціокультурні особливості країн, мови яких вивчаються, культурні цінності та морально-етнічні норми тощо.
- **ФК 12.** Здатність ефективно спілкуватися польською та другою іноземною мовами в загальнокультурних і професійно орієнтованих ситуаціях.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1. Знати:			
1.1.	Знати теоретичні основи перекладознавства та методології перекладу, необхідні для створення адекватного перекладу	Практичні заняття, самостійна робота. Методи організації та здійснення навчальної діяльності: (словесні пояснення, розповідь, бесіда); інформаційно-репродуктивні, виконавські, продуктивно-практичні, пояснювально-ілюстративні методи, метод проблемного викладу, ігровий, дослідницький, дедуктивний, індуктивний, аналітико-синтетичний методи.	Вхідний контроль (як передумова успішної організації вивчення дисципліни). Поточний контроль: опитування в усній формі: усний переказ текстів, тем, діалоги, дискусії, усне реферування матеріалів та ін.; опитування у письмовій формі: словникові, орфографічні, тематичні диктанти, виконання практичних письмових завдань, рольова гра, підготовка та захист презентацій, індивідуальні завдання. Модульний контроль (оцінювання модульної контрольної
1.2.	Вміти аналізувати текст оригіналу, застосовувати перекладацькі стратегії, презентувати текст перекладу (включаючи його розташування на сторінці), працювати з документацією, застосовувати термінологію.	Методи стимулювання мотивації навчальної діяльності: дискусія, пізнавальні ігри, створення ситуації зацікавлення у процесі викладення матеріалу, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід	
1.3.	Знати лексико-семантичні, граматичні і стилістичні особливості польськомовних текстів різних функціональних стилів, типову термінологічну лексику, мовні кліше (штампи) та граматичні конструкції газетно-публіцистичних, офіційно-ділових та наукових текстів.		
1.4.	Знати основні етапи здійснення, редагування і		

	підготовки адекватного перекладу. Знати лексикологічні, лексико-граматичні, семантичні і синтаксичні/структурні аспекти перекладу.	здобувача. Методи контролю і самоконтролю в навчальній діяльності: усний, письмовий, тестовий самоконтроль і самооцінка.	роботи). Підсумковий (семестровий) контроль (проводиться у формі іспиту за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни).
2. Вміги:			
2.1.	Вміти користуватися усіма видами лексикографічних, наукових і довідкових джерел для забезпечення високої якості перекладу текстів, що належать до різних функціональних стилів.	Практичні заняття, самостійна робота. Методи організації та здійснення навчальної діяльності: (словесні пояснення, розповідь, бесіда); інформаційно-репродуктивні, виконавські, продуктивно-практичні, пояснювально-ілюстративні методи, метод проблемного викладу, ігровий, дослідницький, дедуктивний, індуктивний, аналітико-синтетичний методи.	Вхідний контроль (як передумова успішної організації вивчення дисципліни). Поточний контроль: опитування в усній формі: усний переказ текстів, тем, діалоги, дискусії, усне реферування матеріалів та ін.; опитування у письмовій формі: словникові, орфографічні, тематичні диктанти, диктант-переклад, письмові тести, виконання практичних письмових завдань, рольова гра, підготовка та захист презентацій, індивідуальні завдання. Модульний контроль (оцінювання модульної контрольної роботи). Підсумковий (семестровий) контроль (проводиться у формі іспиту за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни).
2.2.	Вміти реферувати текст на основі аналізу лексичних засобів когезії (виявлення вузлів лексичного повторювання у тексті, та відокремлювати центральні речення, що дає змогу розкрити головну тему тексту)	Методи стимулювання мотивації навчальної діяльності: дискусія, пізнавальні ігри, створення ситуації інтересу у процесі викладення матеріалу, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід здобувача. Методи контролю і самоконтролю в навчальній діяльності: усний, письмовий, тестовий самоконтроль і самооцінка.	
3. Комунікація:			
3.	Володіти навичками ведення дискусій під час обговорення питань методології усного та письмового перекладу.	Практичні заняття, самостійна робота. Методи організації та здійснення навчальної діяльності: (словесні пояснення, розповідь, бесіда); інформаційно-репродуктивні, виконавські, продуктивно-практичні, пояснювально-ілюстративні методи, метод проблемного викладу, ігровий, дослідницький, дедуктивний, індуктивний, аналітико-синтетичний методи.	Вхідний контроль (як передумова успішної організації вивчення дисципліни). Поточний контроль: опитування в усній формі: усний переказ текстів, тем, діалоги, дискусії, усне реферування матеріалів та ін.; опитування у письмовій формі: словникові, орфографічні, тематичні диктанти, диктант-переклад, письмові тести, виконання практичних письмових завдань, рольова гра, підготовка та захист презентацій, індивідуальні завдання. Модульний контроль (оцінювання модульної контрольної роботи). Підсумковий (семестровий) контроль (проводиться у формі іспиту за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни).
4. Автономність та відповідальність:			
4.	Володіти навичками роботи як самостійно, так і роботи в команді.	Практичні заняття, самостійна робота. Методи організації та здійснення навчальної діяльності: (словесні пояснення, розповідь, бесіда); інформаційно-репродуктивні, виконавські, продуктивно-практичні, пояснювально-ілюстративні методи, метод проблемного викладу, ігровий, дослідницький, дедуктивний, індуктивний, аналітико-синтетичний методи.	Вхідний контроль (як передумова успішної організації вивчення дисципліни). Поточний контроль: опитування в усній формі: усний переказ текстів, тем, діалоги, дискусії, усне реферування матеріалів та ін.; опитування у письмовій формі: словникові, орфографічні, тематичні диктанти, диктант-переклад, письмові тести, виконання практичних письмових завдань, рольова гра, підготовка та захист презентацій, індивідуальні завдання. Модульний контроль (оцінювання модульної контрольної роботи). Підсумковий (семестровий) контроль (проводиться у формі іспиту за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни).
		Методи стимулювання мотивації навчальної діяльності: дискусія, пізнавальні ігри, створення ситуації інтересу у процесі викладення матеріалу, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід здобувача. Методи контролю і самоконтролю в навчальній діяльності: усний, письмовий, тестовий самоконтроль і самооцінка.	

7. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибірових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації):

Програмні результати навчання	Результати навчання з дисципліни (код)							
	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	2.1.	2.2.	3.	4.
ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.					+	+		+
ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземними мовами.	+	+	+		+		+	+
ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.	+	+	+		+		+	+
ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.		+			+	+	+	+
ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.		+			+	+	+	+
ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.	+	+			+		+	+
ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.	+	+	+	+	+	+		
ПРН 10. Збирати і систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).	+	+	+	+	+	+		
ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.	+	+	+	+	+	+		
ПРН 12. Дотримуватись правил академічної доброчесності.							+	+
ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.	+	+	+	+	+		+	+
ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.	+	+	+		+	+		
ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи і методи до аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.	+	+	+		+	+		
ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.	+				+	+		+
ПРН 18. Використовувати професійно-орієнтовані знання, уміння і навички в галузі філології для удосконалення культури володіння польською і другою іноземною мовами в усній і письмовій формах у різних ситуаціях побутового, професійного, ділового, наукового та академічного спілкування.	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 19. Вміти аргументувати та доводити свою думку українською та другою іноземною мовами в усній і письмовій формах, демонструвати знання орфоепічної, лексичної, граматичної, орфографічної, пунктуаційної, акцентуаційної та стилістичної норм польської та другої іноземної мов.	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 20. Проводити мовний та літературний аналіз текстів, застосовувати перекладацькі методи та технології, необхідні для виконання якісного усного та письмового перекладу з/на польську, українську та другу іноземну мови.	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 21. Створювати, редагувати та перекладати тексти різних стилів та жанрів усно та письмово з використанням новітніх технологій, методів та прийомів.	+	+	+	+	+	+	+	+

8. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів):

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – іспит	1. Аудиторна та самостійна позааудиторна робота студента	50
	2. Модульна контрольна робота (МКР)	20
	3. Іспит	30
	Разом:	100

8.1. Форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання: аудиторна робота, самостійна робота, МКР;
- підсумкове оцінювання: іспит;
- умови допуску до іспиту: наявність відповідей на практичних заняттях, МКР, виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти протягом вивчення навчальної дисципліни

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів I курсу другого (магістерського) рівня з навчальної дисципліни «Теорія і практика перекладу з польської мови» зі спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська передбачає оцінювання таких видів навчальної діяльності студентів:

Аудиторна робота студента	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
усне та письмове виконання вправ для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності за темою модуля, поточні тести, перекази, бесіди, діалоги, полілоги, письмовий, реферативний та усний переклад текстів, прослуховування фонограм тощо.	виконання вправ за тематикою модулів, написання творів та есе за тематикою, що вивчається, перекладів, підготовка рефератів, робота зі словниками, довідниками та енциклопедіями тощо.	лексичні, граматичні тести, диктанти-переклади, контрольні письмові роботи тощо.

Рейтинг модуля з навчальної дисципліни «Теорія і практика перекладу з польської мови» для студентів I курсу другого (магістерського) рівня обчислюється наступним чином.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на 10^1 . Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів (50 балів)

Рівень активності студента на практичному занятті оцінюється за **4-бальною системою**:

Відмінно – 5 балів – виставляється, якщо студент демонструє вільне володіння матеріалом теми; вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та нормативно-правові акти; вміє аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки; за суттєві доповнення до відповідей інших студентів, що є свідченням систематичної підготовки студента до заняття;

Добре – 4 бали – виставляється за наявність переважно повної і ґрунтовної відповіді студента; допущені неточності у визначенні понять та категорій не мають суттєвого значення; відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та нормативно-правові акти. Доповнення є свідченням систематичної підготовки студента, але виявляють репродуктивні знання студента, а не узагальнення, власні судження тощо;

Задовільно – 3 бали – виставляється, якщо студент частково володіє матеріалом теми; формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначенні понять та категорій, нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання;

Незадовільно – 2 бали – виставляється, якщо студент демонструє нездатність розкрити питання; допускає багато суттєвих помилок у визначенні понять та категорій.

¹ Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10**: $4,3 \times 10 = 43$. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом на семінарсько-практичних заняттях, як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Якщо студент не відвідав жодне практичне заняття модуля, йому виставляється **0 балів**.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Позааудиторна самостійна робота здобувачів складається з виконання завдань, які пропонуються викладачем (письмові практичні роботи, підготовка презентацій, рефератів). Рівень виконання самостійної роботи студентом оцінюється за 4-бальною шкалою:

Відмінно – 5 балів – виставляється за умови, якщо робота виконана бездоганно, творчо і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок, оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань;

Добре – 4 бали – виставляється за умови, якщо робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки; відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань;

Задовільно – 3 бали – виставляється за умови, якщо робота містить помилки, відбиває недостатній рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань;

Незадовільно – 2 бали – виставляється за допущення грубих помилок, за поверховість, фрагментарність, несамостійність висновків, або за не самостійно виконане завдання (списане); виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.

Якщо студент не виконав жодного із завдань позааудиторної самостійної роботи, йому виставляється **0 балів**.

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом за виконання самостійних письмових завдань з кожної теми модуля.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10²**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Рейтинг кожного модуля обчислюється однаково для всіх навчальних дисциплін. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

За рішенням кафедри згідно з установленими кафедрою критеріями поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) може здійснюватися за **10-бальною шкалою (від 0 до 10)**. У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до цілого числа. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **5³**.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

² Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10**: $4,3 \times 10 = 43$. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

³ Наприклад, упродовж семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «3», «5», «7», «6», «9», «8». Середня арифметична оцінка становить **6,3**, з округленням до цілого числа – **6**. Цю оцінку множимо на **5**: $6 \times 5 = 30$. Отримане число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

Відповідно до Положення про модульну контрольну роботу з практичних мовних дисциплін для студентів денної форми здобуття освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) модульна контрольна робота (МКР) є обов'язковим складником системи модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти з кожної практичної мовної дисципліни. Виконання студентами МКР спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння ними всього навчального матеріалу, що входить до кожного модуля: матеріалу, що підлягає вивченню як під час аудиторної, так і самостійної роботи.

Критерії оцінювання кожного із завдань, а також всієї МКР (її письмової і усної частин) фіксуються безпосередньо в модульній контрольній роботі. МКР затверджуються на засіданні кафедри й оформляються належним чином іноземною мовою, що вивчається.

МКР виконуються всіма студентами певної академічної групи певного курсу факультету в установленій в Університеті період. На контроль виносяться лише ті варіанти МКР, які затверджені кафедрою. Науково-педагогічні працівники повинні здійснювати заходи щодо створення умов для об'єктивного виявлення й оцінки результатів навчання студентів – перевірки рівня володіння студентами всіма видами мовленнєвої діяльності, рівня сформованості навичок вживання мовного матеріалу та вмінь говоріння.

Структура модульної контрольної роботи з практичних мовних дисциплін. Зміст МКР з практичної дисципліни регламентується на засіданні кафедри східної і слов'янської філології. За рішенням кафедри МКР з практичних мовних дисциплін виконується в письмовій або в письмовій та усній формі та передбачає перевірку:

- рівня володіння студентами такими видами мовленнєвої діяльності: говоріння; аудіювання; читання; письмо; медіація або переклад;
- рівня сформованості навичок вживання мовного матеріалу: лексичного; фонетичного; граматичного.

Помилки в модульній контрольній роботі не виправляються. Викладач лише підкреслює їх, зазначаючи на полях тип помилки: фактична, орфографічна, граматична, лексична, стилістична тощо.

Підсумкова оцінка за МКР виставляється в модульній контрольній роботі прописом в національній 4-бальній системі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і засвідчується підписом викладача із зазначенням дати. Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі іспиту:	
відмінно	– 20 балів;
добре	– 16 балів;
задовільно	– 12 балів;
незадовільно	– 8 балів;
неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня	– 0 балів.

Кожне із завдань МКР може оцінюватися за 4-бальною національною або, згідно з рішенням кафедри, – за багатобальною шкалою (*максимум 50 балів* за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі заліку, і *максимум 20 балів* за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі іспиту). За умови застосування накопичувальної системи, при розподілі максимальної кількості балів для кожного завдання МКР необхідно враховувати складність і важливість кожного з них.

Після проведення МКР викладачі в 3-денний термін обов'язково знайомлять кожного студента як з його оцінкою за МКР, так і з отриманою оцінкою за вивчення відповідного модуля.

Підсумкове оцінювання – іспит

Студентам, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **63 – 70**, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою «відмінно», за шкалою ЄКТС – **A**. Підсумковий рейтинговий бал виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента **30 балів**.

Екзамен може відбуватися в усній формі, письмовій формі або складатися з письмової та усної частин. Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь студента на іспиті у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

відмінно	– 30 балів;
добре	– 23 бали;
задовільно	– 18 балів;
незадовільно	– 0 балів.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – іспит	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента.	50
	2. Модульна контрольна робота (МКР).	20

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	Задовільно
60 – 65	E	
1 – 59	FX	Незадовільно

Якщо студент на екзамені з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»)), то такому студенту виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **Е**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

Критерії оцінювання відповіді на іспиті

Іспит відбувається в усній формі, письмовій формі або складатися з письмової та усної частин. Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь студента на екзамені у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

Відмінно – 30 балів – виставляється за бездоганну, повну, ґрунтовну, безпомилкову відповідь, вияв власної думки, творчість при перекладі лексичних одиниць, відповідність усного та писемного мовлення наявним мовним стандартам;

Добре – 23 бали – виставляється за повну, ґрунтовну, відповідь, вияв власної думки, творчість при перекладі лексичних одиниць, відповідність усного та писемного мовлення наявним мовним стандартам; однак студент припускається певних лексичних, фонетичних або граматичних помилок, або допущені певні неточності у відповіді;

Задовільно – 18 балів – виставляється за умови розкриття завдання, але неповну, неточну відповідь, за продемонстрований недостатній рівень обґрунтованості, самостійності, творчого підходу у вирішенні проблеми; студент припускається багатьох стилістичних, лексичних,

фонетичних або граматичних помилок, або допущено багато неточностей у запропонованих завданнях;

Незадовільно – 0 балів – виставляються за умови невідповідності змісту виконаної роботи запропонованим завданням; за низький рівень виконання практичного завдання із допущенням неточностей, невідповідностей, наявністю грубих стилістичних, лексичних, фонетичних або граматичних помилок, поверховість та відсутність творчого підходу у виконанні завдань; за фрагментарну відповідь із грубими помилками та неточностями.

Якщо студент на іспиті з навчальної дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»)), то такому студенту виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **Е**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

8.2 Організація оцінювання:

1. Методи **семестрового** контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює **50**.

Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практичних занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення;
- методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання.

2. Методи **проміжного** контролю – відбуваються в листопаді і березні, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа.

3. **Модульна контрольна робота** – максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу дорівнює **20**. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри.

4. Методи **підсумкового** контролю – іспит, який відбувається в усній формі, письмовій формі або складатися з письмової та усної частин форми (зміст і форма іспиту регламентується на засіданні кафедри);

- максимальний екзаменаційний бал становить **30**.

5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за **дистанційною формою** навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін⁴.

8.3. Шкала відповідності оцінок:

Іспит:

Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумковий рейтинговий бал
Відмінно	A	90 – 100
Добре	B	82 – 89
	C	75 – 81
Задовільно	D	66 – 74
	E	60 – 65
Незадовільно	FX	0 – 59

⁴ <http://surl.li/cxvmv>

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	усього	денна форма					усього	заочна форма				
		у тому числі						у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
I семестр. Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Універсальні проблеми перекладу												
Тема 1. Переклад як процес міжмовної комунікації.	4	2	2			4						
Тема 2. Референційне значення і процес перекладу.	8	2	2			4						
Тема 3. Прагматичне значення і процес перекладу.	8	2	2			4						
Тема 4. Інтралінгвальне значення і процес перекладу. Ієрархія видів значень і тип повідомлення/тексту.	8		2			4						
Тема 5. Усталені словосполучення та ідіоми у перекладі.	4		2			2						
Тема 6. Неологізми, оказіоналізми, архаїзми у перекладі.	4		2			2						
Тема 7. Вульгаризми й обценізми у перекладі.	4		2			2						
Тема 8. Фальшиві друзі перекладача.	4		2			2						
Тема 9. Позамовний контекст у перекладі.	4		2			2						
Тема 10. Поняття еквівалентності й адекватності у перекладі.	6		2			2						
Тема 11. Трансформації в процесі перекладу.	4		2			2						
Разом за змістовий модуль 1	58	6	22			30						
МКР №1	2		2									
Усього за модуль 1:	60	6	24			30						
II семестр. Модуль 2.												
Змістовий модуль 1. Види перекладу.												
Тема 1. Поняття про інтралінгвальний, інтралінгвальний, інтерсеміотичний переклади.	4	2				2						
Тема 2. Письмовий переклад.	4	2				2						
Тема 3. Усний переклад.	4	2				2						
Разом за змістовий модуль 1.	12	6				6						
Змістовий модуль 2. Особливості перекладу текстів різних стилів і жанрів												
Тема 1. Переклад мови мас-медіа.	4		2			2						
Тема 2. Переклад наукових текстів.	6		2			4						
Тема 3. Переклад юридичних текстів.	4		2			2						
Тема 4. Переклад технічної документації.	4		2			2						
Тема 5. Переклад дискусії.	4		2			2						
Тема 6. Переклад історичних текстів.	4		2			2						
Тема 7. Переклад релігійних текстів.	4		2			2						
Тема 8. Переклад художньої прози.	4		2			2						
Тема 9. Переклад римованої поезії.	4		2			2						
Тема 10. Переклад вільних віршів.	4		2			2						
Тема 11. Переклад драматичних творів.	4		2			2						
Разом за змістовий модуль 2	46		22			24						
МКР №2	2		2									
Усього за модуль 2	60	6	24			30						
Усього годин	120	12	48			60						

10. Рекомендована література (у тому числі інтернет-ресурси):

Основна (базова):

Ажнюк М.Т. (1981) Актуальні питання перекладу художньої літератури (текст лекцій). Ужгород: УДУ.

Бабенко Є., Амеліна С., Білоус Н. (2018). *Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу*: Центр навчальної літератури.

Білозерська, Л.П., Возненко, Н.В., Радецька, С.В. (2010). *Термінологія та переклад*: Навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця: «Нова книга».

Колодій, Б.М. (2021). *Переклад аудіовізуальних текстів фахового спрямування*: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури.

Коптілов, В.В. (2002). *Теорія і практика перекладу*: Навчальний посібник. Київ: Юніверс.

Литвин І.М. (2013). *Перекладознавство. Науковий посібник*. Черкаси: Видавництво Ю.А. Чабаненко.

Barańczak Stanisław. (2004) *Ocalone w tłumaczeniu*. Kraków: Wydawnictwo A5.

Krzysztofiak Maria. (1996). *Przekład literacki we współczesnej translatoryce*. Poznań.

Lipiński Krzysztof. (2000). *Vademecum tłumacza*. – Kraków, IDEA.

Mała encyklopedia przekładoznawcza (2000). Red. Dąbska-Prokop Urszula. Częstochowa.

Pollak S. (1975) *Przekład artystyczny. O sztuce tłumaczenia. Księga druga*. Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk.

Додаткова:

Григорій Кочур і український переклад. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. (2004). Ірпінь: Перун.

Дудник М.М. (2001). *Співвідношення денотативної і конотативної інформації при перекладі (на матеріалі текстів публіцистичного стилю)*: автореферат дис. канд. філол. наук. Київ: КНУ.

Зорівчак Р.П. (1989). *Реалія і переклад: на матеріалі англomовних перекладів української прози*. Львів: Видавництво при Львівському ун-ті.

Стріха М. (2006). *Український художній переклад: літературою і націєтворенням*. Київ: Факт.

Тисячоліття. Поетичний переклад України-Русі. (1995). Упорядник Москаленко М.Н. Київ: «Дніпро».

Шмігер Тарас. (2009). *Історія українського перекладознавства*. Київ: «Смолоскип».

Pisarska Alicja, Tomaszewicz Teresa (1998). *Współczesne tendencje przekładowe*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.

Pollak S. (1975) *Przekład artystyczny. O sztuce tłumaczenia- Księga druga*. Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk.

Tabakowska E. (1990) *Językoznawstwo kognitywne a poetyka przekładu*. Teksty Drugie 3, 97-114.

11. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

- Narodowy Korpus Języka Polskiego: <http://nkjp.pl>.

- Wielki Słownik Języka Polskiego: <http://wsjp.pl>.

- Słownik Języka Polskiego PWN: <http://sjp.pwn.pl>.

- Słownik Wyrazów Bliskoznacznych: <https://www.synonimy.pl>.

- Кафедра східної і слов'янської філології КНЛУ: <https://slovphilology.knlu.edu.ua/>

- Офіційний сайт КНЛУ: www.knlu.edu.ua

- Фейсбук-сторінка факультету східної і слов'янської філології: <http://surl.li/howuj>